

Gods heerlijkheid buiten de legerplaats

door: J.N. Darby

‘Doe mij toch Uw heerlijkheid zien’.

Exodus 33:18

Falen en genade

Gods volk is altijd het voorwerp van de raadsbesluiten en gedachten van God. Zijn liefde voor dit volk maakt dat Hij het niet kan verlaten. Vanaf het ogenblik dat Israël vervallen was tot afgoderij en het voor de heiligheid van God onmogelijk was in directe verbinding ermee te blijven, plaatste Hij Zijn heerlijkheid buiten de legerplaats. Die heerlijkheid blijft altijd de bron van zegen. God stelde Zijn heerlijkheid buiten hun bereik, maar bleef doorgaan genade te bewijzen. Die genade werd zelfs getoond in het oordeel over hen die gefaald hadden Zijn heerlijkheid te handhaven in hun midden. Het was toch de *genade* van God, anders had Hij heel Israël moeten wegdoen. In dit hoofdstuk zien wij het gevolg van deze genade van God. Hij openbaarde Zichzelf op vertrouwelijke wijze aan Mozes (Ex. 33:11), die daardoor een grote en kostbare zegen ontving.

Met het maken van het gouden kalf wilden de Israëlieten zich niet geheel afkeren van Jahweh. Toen Aäron een altaar voor het gouden kalf had gebouwd, verklaarde hij: "Morgen is er een feest voor de HERE!" (Ex. 32:5). De Israëlieten erkenden in hun geweten dat zij de naam van de HERE niet konden loslaten, en van het kalf zeiden zij: 'Dit is uw god, Israël, die u uit het land Egypte heeft gevoerd' (Ex. 32:4). Door een gouden kalf te *verbinden* met de naam van de HERE toonden zij echter welk beeld zij zich van Hem hadden gevormd! Het was een miserabel idee om Zijn naam te combineren met het beeld van een beest. God kan zoiets niet verdragen. Daarom plaatste Hij Zijn heerlijkheid *buiten* de legerplaats. Het geloof stemt daarmee in, als het gezond is, en het verlaat dan ook de legerplaats. Wij zien dat Mozes zich daar vrijmoedig opstelde in zijn voorbede voor het volk. Van het ogenblik af dat zij het gouden kalf toelieten, kon hij niet in de legerplaats blijven. In Egypte zou dat niet gebeurd zijn. De aanwezigheid van het gouden kalf zou Mozes daar niet verdreven hebben, omdat Israël in Egypte niet Gods legerplaats vormde.

Doe uw sieraad af

Maar wij zien hoe geduldig God is. Hij zei tot Mozes: "Zeg tot de Israëlieten: gij zijt een hardnekkig volk. Indien Ik ook maar één ogenblik in uw midden zou optrekken, zou Ik u vernietigen. Nu dan, doe uw sieraad af, dan zal Ik zien wat Ik u doen zal" (Ex. 33:5). God handelde met meer geduld dan Mozes; en zelfs *hij* had dit niet kunnen doen, zonder ontrouw te worden. God wilde met het volk optrekken, maar eiste dat het volk zijn sieraden aflegde. Hij wilde op zijn minst in deze droevige situatie dat het volk zich niet vrolijk en onbeschaamd zou gedragen. Het bedroefde volk onteedde zich van zijn versierselen.

Dat is Gods neerbuigende goedheid. Hij wist dat Hij niets van het volk te verwachten had. Daarom had Hij ook gezegd: "Want Ik zal in uw midden niet optrekken, daar gij een hardnekkig volk zijt, opdat Ik u niet onderweg verteer" (Ex. 33:3). Dat zou zeker gebeurd zijn, God had hen moeten verteren. Daarom zegt Hij, in plaats van Zijn tegenwoordigheid te midden van Israël te beloven: "Ik zal een engel voor uw aangezicht zenden" (Ex. 33:2). Hier wordt de *soevereine* genade en het karakter van God in Zijn regering duidelijk uit wat Hij later tegen Mozes zegt: "Ik zal genadig zijn, wie Ik genadig ben, en Mij ontfermen over wie Ik Mij ontferm" (Ex. 33:19).

Mozes bad tot God om toch mee te gaan in hun midden, omdat het een hardnekkig volk was (Ex. 34:9). Dat was juist de reden waarom God *niet* mee kon gaan. Maar als Gods genade aan het licht is gebracht, doet Mozes daarop een beroep, opdat God *toch* met Israël zou optrekken. Mozes zag dat het niet mogelijk was dit hardnekkige volk in Kanaän te brengen, als *God* er niet bij was. Hij voegde eraan toe: "(...) maar vergeef onze ongerechtigheden en onze zonden; neem ons als erfdeel in bezit". Dat was de uitdrukking van zijn volle vertrouwen in de genade van God. Zonder die genade was het onmogelijk dit volk te leiden, het was een taak waarmee niemand zich kon belasten.

Naar de tent der samenkomst

Maar welke uitwerking had de openbaring van deze genade op Mozes zelf? Hij richtte een tent op voor zich, buiten de legerplaats, ver van de legerplaats, en noemde haar: tent der samenkomst (Ex. 33:7). Dat was iets nieuws, want vóór die tijd was daaraan geen behoefte geweest. De tegenwoordigheid van God was in het midden van de legerplaats en er was geen bijzondere uitnodiging nodig. Men hoefde God nergens anders te zoeken. Maar nu plaatste God Zijn heerlijkheid *buiten* de legerplaats en allen die Zijn tegenwoordigheid zochten, moesten naar die tent gaan. Mozes gaf aan het volk te kennen dat Gods heerlijkheid *buiten* de legerplaats was, en de plaats van de tent gaf aan *wáár* deze was. Het geloof gaat uit tot God buiten de legerplaats. Maar zij die God niet zochten, stonden eenieder aan de ingang van zijn tent en zij keken Mozes na, totdat hij de tent was binnengegaan. Zodra de wolkkolom neerdaalde en aan de ingang van de tent bleef staan en God Zichzelf op die manier openbaarde, bogen zij zich neer. Maar dat is nog niet het geloof, dat Hem gaat zoeken en van Zijn nabijheid geniet *in de tent der samenkomst!*

Laten wij Mozes volgen. Het resultaat van zijn geloof was dat de HERE met hem sprak en dat hij de gemeenschap met Hem genoot. Mozes sprak niet alleen tot de HERE, maar Deze sprak *met hem*. Daarna keerde hij terug naar de legerplaats. Maar Jozua, de dienaar van Mozes, week niet uit de tent (Ex. 33:11). Jozua zou het volk in het land van de belofte brengen. Mozes genoot de vertrouwelijke omgang met God en hij bevond zich in Zijn tegenwoordigheid. Hij legde zijn vragen aan Hem voor: "Zie, Gij zegt tot mij: doe dit volk optrekken, maar Gij hebt mij niet doen weten wie Gij met mij zult zenden, terwijl Gij toch gezegd hebt: Ik ken u bij name en ook hebt gij genade gevonden in mijn ogen" (Ex. 33:12).

Het gevolg van het feit dat God Zijn volk oordeelde, was echter dat Zijn liefde bleek voor ieder die trouw was (Mozes, en de anderen die de HERE zochten). Als de oordelen van God over de wereld zullen komen in de eindtijd, betekent dat zowel de tuchtiging van de wereld als de openbaring van Gods liefde voor Zijn uitverkorenen, voor hen die genade in Zijn ogen gevonden hebben. Mozes vroeg niet aan God om hem de weg te tonen. Hij vroeg te mogen weten *wie* God met hem wilde zenden, en hij vroeg tevens *de weg van God* te mogen weten. Wat het hart en het geloof van God vraagt, is *Zijn* wegen te verstaan om Hem beter te leren kennen (Ex. 33:13). Zolang wij in de woestijn zijn en Gods weg *niet* weten, durven wij toch niet verder te gaan? Wat een kostbaar vertrouwen is dat: geen andere weg te willen gaan in de woestijn dan de weg van God Zelf! Op die weg bevindt God Zich, daar

kent men *Zijn* wegen. Mozes zei: " (...) maak mij toch Uw wegen bekend, zodat ik U ken; opdat ik genade vind in Uw ogen". Dat had hij nodig om dit volk te leiden. En hij voegde er nog aan toe: "Bedenk toch dat deze natie *Uw* volk is" (Ex. 33:13b).

God antwoordde: "Moet Ik Zelf meegaan om u gerust te stellen" (Ex. 33:14). God ging verder dan dat wat Mozes vroeg. Wat Mozes niet direct kon zien, het aangezicht van God, Zijn persoonlijke aanwezigheid, dat gaf Hij hem. Het was niet slechts een engel, die voor Mozes werd uitgezonden, maar God Zelf wilde meegaan om hem gerust te stellen. Mozes zei daarop: "Indien Gij Zelf (of: Uw aangezicht) niet meegaat, doe ons vanhier niet optrekken" (Ex. 33:15). De heerlijkheid van het volk was *de tegenwoordigheid van God in hun midden*. Deze goddelijke tegenwoordigheid stelde hen apart van alle volken op de aarde.

Gods soevereine genade was de grondslag van alles. Mozes kreeg *alles* wat hij vroeg. Ten slotte vroeg hij de heerlijkheid van God te mogen zien. Maar God deed eerst al Zijn luister (of: goedheid) aan hem voorbijgaan (Ex. 33:18-19). Hij deed Zijn naam kennen en Hij fundeerde het heil van het volk op Zijn soevereine genade. Het is niet door een verstandelijke, menselijke redenering dat wij de genade en de heerlijkheid van God kunnen zien. Pas als wij geborgen zijn in Christus, de Rots, kunnen wij begrijpen Wie God is – als wij ons onderwerpen aan Hem, ons verbergen in Hem – terwijl God in Zijn majesteit voorbijgaat: namelijk op het kruis van Christus. Dat is de plaats waar wij Hem zien in al Zijn schoonheid, majesteit, liefde, trouw en gerechtigheid. In de kloof van de rots heeft Mozes Gods rijke genade begrepen (Ex. 33:20-23). En wat een geluk: die God heiligt ons voor Zichzelf!

Wat wij moeten vragen en zoeken is het aangezicht van God, en wel daar waar Hij Zichzelf heeft geopenbaard, dat wil zeggen *in de Heer Jezus Christus*. Wij behoeven ons niet neer te buigen aan de deur van onze tent, om van verre de zegen te zien van de tegenwoordigheid en de heerlijkheid van God. Wij kunnen, met allen die geloof hebben, gaan genieten buiten de legerplaats en zelf ingeleid worden in de weg van de Heer. Deze kennis maakt dat wij kunnen aanbidden. Geve God ons deze eenvoud van het geloof om ons te hechten aan de heerlijkheid van de Heer Jezus. Dan zal het een noodzaak voor ons worden naar de 'tent der samenkomst' te gaan. Het feit dat wij onze totale ongeschiktheid voelen, houdt Gods gunst niet tegen. Mozes durfde niet alleen de weg te gaan. God zei tegen hem: *Mijn aangezicht zal met u gaan om u gerust te stellen. Trouw in de praktijk toegepast, houdt vast aan de heerlijkheid van God; dan kan men alles vragen en alles ontvangen.*

Oorsprong: [Le Messenger Évangélique 1953-77](#)

Titel: [La gloire hors du camp](#)

Oude Sporen 2008